

# Đẩy mạnh thu hút đầu tư vào Khu Kinh tế Đông Nam, tỉnh Nghệ An

LÊ VŨ SAO MAI\*  
NGUYỄN THỊ TIẾNG\*\*  
DALASOUK KOPSACK\*\*\*  
TRẦN HẢI NAM\*\*\*\*  
HOÀNG THỊ HUYỀN TRANG\*\*\*\*\*  
NGUYỄN THỊ HIỀN\*\*\*\*\*

Khu Kinh tế Đông Nam, tỉnh Nghệ An đang được kỳ vọng trở thành một trung tâm giao thương quốc tế, trung tâm công nghiệp, du lịch, thương mại, cảng biển lớn của vùng Bắc Trung Bộ Việt Nam; một trung tâm đô thị lớn của tỉnh Nghệ An. Những năm qua, Khu Kinh tế Đông Nam được xác định là mô hình mới mang tính đột phá cho sự phát triển kinh tế các vùng trên cơ sở khai thác các lợi thế về tự nhiên và vị trí địa lý. Bài viết tìm hiểu về thực trạng thu hút đầu tư tại Khu Kinh tế Đông Nam, từ đó đưa ra gợi ý chính sách trong thời gian tới.

## THỰC TRẠNG

### Về chính sách ưu đãi đầu tư tại Khu Kinh tế Đông Nam, Nghệ An

Để khuyến khích thu hút các dự án đầu tư vào địa bàn tỉnh Nghệ An, HĐND Tỉnh đã ban hành các nghị quyết về một số chính sách ưu đãi, hỗ trợ đầu tư và các thể chế địa phương trên địa bàn tỉnh Nghệ An; và một số chính sách ưu đãi đầu tư trong Khu Kinh tế Đông Nam, tỉnh Nghệ An. Nhằm khai thác tối đa những lợi thế về tự nhiên, cũng như khuyến khích thu hút các dự án đầu tư vào Khu Kinh tế Đông Nam, Chính phủ đã ban hành cơ chế chính sách ưu đãi đặc biệt áp dụng cho các khu kinh tế nói chung và Khu Kinh tế Đông Nam tỉnh Nghệ An nói riêng. Cụ thể như sau:

**Các ưu đãi đầu tư được hưởng theo quy định của Chính phủ Việt Nam.** Có thể kể đến một số ưu đãi, như: thuế suất ưu đãi 10% trong thời hạn 15 năm, được tính liên tục từ năm đầu tiên có doanh thu; và miễn thuế 4 năm và giảm 50% số thuế phải nộp trong 9 năm tiếp theo, được tính liên tục từ năm đầu tiên có thu nhập chịu thuế. Trường hợp không có thu nhập chịu thuế trong 3 năm đầu, kể từ năm đầu tiên có doanh thu, thì thời gian miễn, giảm thuế được tính từ năm thứ tư; Miễn thuế hàng hóa nhập khẩu để tạo tài sản cố định; Miễn thuế nguyên liệu, vật

tư, linh kiện trong nước chưa sản xuất được nhập khẩu để sản xuất của dự án đầu tư: miễn thuế nhập khẩu trong thời hạn 5 năm kể từ khi bắt đầu sản xuất; Miễn thuế sử dụng đất phi nông nghiệp...

### *Các hỗ trợ đầu tư được hưởng theo quy định của tỉnh Nghệ An*

(i) *Về giải phóng mặt bằng:* Để thu hút các dự án đầu tư vào Khu Kinh tế Đông Nam, tỉnh Nghệ An sẽ hỗ trợ bồi thường giải phóng mặt bằng, tái định cư. Theo đó, các dự án đầu tư xây dựng, kinh doanh hạ tầng các khu công nghiệp, khu công nghệ cao trong Khu Kinh tế Đông Nam được ngân sách nhà nước hỗ trợ toàn bộ kinh phí bồi thường, giải phóng mặt bằng. Khuyến khích các nhà đầu tư tự nguyện ứng trước kinh phí để bồi thường, giải phóng mặt bằng theo phương án được cơ quan nhà nước có thẩm quyền phê duyệt. Ngân sách tỉnh sẽ hoàn trả lại cho nhà đầu tư bằng tiền hàng năm, trong thời hạn 5 năm kể từ khi hoàn thành bồi thường, giải phóng mặt bằng.

Đối với dự án nhà đầu tư tự nguyện ứng trước 100% kinh phí để bồi thường, giải phóng mặt bằng sẽ được ngân sách tỉnh hoàn trả trong thời hạn 3 năm kể từ khi hoàn thành bồi thường, giải phóng mặt bằng. Các dự án có tiến độ triển khai vượt tiến độ cam kết, có nguồn thu ngân sách hàng năm, từ các dự án đầu tư thứ cấp vượt khoản kinh phí bồi thường, giải phóng mặt bằng đã tự nguyện ứng trước sẽ được ưu tiên hoàn trả trong thời gian sớm hơn và tối đa không quá 3 năm kể từ khi hoàn thành bồi thường, giải phóng mặt bằng.

(ii) *Về hỗ trợ san lấp mặt bằng:* Các dự án đầu tư xây dựng, kinh doanh hạ tầng các khu công nghiệp, khu phi thuế quan, khu công nghệ cao trong Khu Kinh tế Đông Nam, trường hợp nhà đầu tư tự bỏ kinh phí để san lấp

\* TS., \*\* ThS., \*\*\*, \*\*\*\*, \*\*\*\*\* , Trường Đại học Vinh



mặt bằng. Sau khi dự án hoàn thành xây dựng hạ tầng kỹ thuật theo phân kỳ đầu tư và ít nhất 50% diện tích đất công nghiệp đã được cho các nhà đầu tư thứ cấp thuê lại. Căn cứ hồ sơ thiết kế, dự toán được cấp có thẩm quyền phê duyệt và theo số liệu quyết toán thực tế được Sở Tài chính chủ trì, phối hợp với sở quản lý xây dựng chuyên ngành thẩm tra, UBND Tỉnh phê duyệt, thì ngân sách tỉnh hỗ trợ 50% chi phí san lấp mặt bằng, nhưng không vượt quá 30 tỷ đồng/100 ha.

Đối với dự án đầu tư vào khu công nghiệp, khu phi thuế quan, khu công nghệ cao trong Khu Kinh tế Đông Nam, nhưng chưa có chủ đầu tư xây dựng, kinh doanh hạ tầng; dự án sản xuất công nghiệp, đầu tư riêng lẻ, nhà đầu tư tự bỏ kinh phí để san lấp mặt bằng. Sau khi dự án hoàn thành đi vào hoạt động ổn định. Căn cứ hồ sơ thiết kế, dự toán được cấp có thẩm quyền phê duyệt và theo số liệu quyết toán thực tế được Sở Tài chính chủ trì, phối hợp với sở quản lý xây dựng chuyên ngành thẩm tra, UBND Tỉnh phê duyệt, thì ngân sách tỉnh hỗ trợ 50% chi phí san lấp mặt bằng, nhưng không vượt quá: 1 tỷ đồng cho dự án có vốn đầu tư từ 100 tỷ đồng đến dưới 200 tỷ đồng; 2 tỷ đồng cho dự án có vốn đầu tư từ 200 tỷ đồng đến dưới 300 tỷ đồng; 3 tỷ đồng cho dự án có vốn đầu tư từ 300 tỷ đồng đến dưới 500 tỷ đồng; 4 tỷ đồng cho dự án có vốn đầu tư từ 500 tỷ đồng đến dưới 1.000 tỷ đồng; 5 tỷ đồng cho dự án có vốn đầu tư từ 1.000 tỷ đồng đến dưới 3.000 tỷ đồng; 7 tỷ đồng cho dự án có vốn đầu tư từ 3.000 tỷ đồng trở lên.

Cùng với đó, các dự án đầu tư vào Khu Kinh tế Đông Nam sử dụng lao động có hộ khẩu thường trú tại Nghệ An từ 50 lao động có ký hợp đồng lao động có thời hạn từ 12 tháng trở lên, tham gia đóng bảo hiểm xã hội, gửi đi đào tạo tại các cơ sở đào tạo trong và ngoài tỉnh, ngoài nước hoặc đào tạo tại cơ sở sản xuất, có chứng chỉ sơ cấp nghề trở lên sẽ được ngân sách tỉnh hỗ trợ chi phí đào tạo 1 lần với mức 1,5 triệu đồng/lao động. Bên cạnh đó, các doanh nghiệp được hỗ trợ quảng cáo, quảng bá giới thiệu hình ảnh; Hỗ trợ

cung cấp thông tin, thủ tục đầu tư trong bước chuẩn bị đầu tư; Hỗ trợ xúc tiến đầu tư theo Nghị quyết số 26/2016/NQ-HĐND, ngày 04/8/2016 của HĐND tỉnh Nghệ An.

Ngoài ra, các dự án đầu tư của các tổ chức cá nhân trong nước và nước ngoài trong Khu kinh tế Đông Nam Nghệ An đều được hưởng chính sách xúc tiến thương mại, chính sách hỗ trợ tín dụng hay những dự án thuộc các lĩnh vực, gồm: công nghệ cao, dự án lớn, dự án phát triển cơ sở hạ tầng khu kinh tế, sẽ được hưởng thuế suất thuế thu nhập doanh nghiệp 10% trong suốt thời gian thực hiện dự án.

### **Một số kết quả đạt được trong thu hút đầu tư**

Theo số liệu từ Ban Quản lý Khu Kinh tế Đông Nam, năm 2017, tổng vốn đầu tư xây dựng hạ tầng Khu Kinh tế Đông Nam, các khu công nghiệp đạt 1.256,218 tỷ đồng. Năm 2018, đã thu hút 14 dự án, tổng vốn đầu tư đăng ký 3.719,75 tỷ đồng, trong đó, 5 dự án FDI vốn đầu tư đăng ký 50,82 triệu USD.

Trong 2 năm gần đây (2020 và 2021), mặc dù chịu ảnh hưởng lớn do dịch bệnh Covid-19, song hoạt động thu hút đầu tư vào Khu Kinh tế Đông Nam vẫn diễn ra sôi động. Năm 2020, Ban Quản lý Khu Kinh tế Đông Nam đã tham mưu UBND tỉnh Nghệ An quyết định chủ trương đầu tư, cấp giấy chứng nhận đăng ký đầu tư 23 dự án với tổng vốn đầu tư đăng ký 5.244 tỷ đồng; trong đó, có 9 dự án FDI vốn đầu tư đăng ký hơn 165 triệu USD. Điều chỉnh tăng vốn 15 lượt dự án, vốn đầu tư đăng ký tăng thêm hơn 6.848 tỷ đồng, trong đó, 9 dự án FDI điều chỉnh tăng vốn hơn 111 triệu USD. Năm 2021, Khu Kinh tế Đông Nam thu hút được 16 dự án, tổng vốn đăng ký mới là 11.080,93 tỷ đồng, điều chỉnh 44 lượt dự án, trong đó có 11 dự án điều chỉnh tăng vốn 1.989 tỷ đồng. Tổng vốn đầu tư đăng ký cấp mới và điều chỉnh là 13.070 tỷ đồng, đạt 87% so với kế hoạch 15.000-20.000 tỷ đồng. Một số dự án có quy mô lớn, có tính động lực được chấp thuận chủ trương trong năm 2021 như: Dự án Nhà máy sản xuất linh kiện điện tử Everwin Precision (200 triệu USD); Dự án Nhà máy sản xuất sản phẩm điện tử và phụ tùng ô tô Ju Teng (200 triệu USD). Công tác thu hút đầu tư đạt được nhiều kết quả tích cực, chuyển từ diện rộng sang điểm trọng tâm, ưu tiên các nhà đầu tư kinh doanh hạ tầng; Khu

công nghiệp, VSIP, WHA, Hoàng Mai 1 để chuẩn bị sẵn sàng quỹ đất sạch, hạ tầng đồng bộ thu hút các dự án đầu tư thứ cấp có quy mô lớn, chất lượng cao.

**Những tồn tại, hạn chế**

**Về hệ thống thông tin:** Thông tin về đầu tư, lựa chọn đối tác đầu tư chưa công khai, minh bạch. Tài liệu cung cấp thông tin cho các nhà đầu tư không đầy đủ. Chưa cung cấp được các thông tin thực sự cần thiết và đáp ứng các yêu cầu của nhà đầu tư. Ban quản lý Khu Kinh tế Đông Nam, Nghệ An đã có hệ thống các trang website, nhưng các thông tin không đầy đủ hoặc thiếu tính cập nhật thường xuyên.

**Về quản lý và thủ tục hành chính:** Công tác cải cách thủ tục hành chính mặc dù đã có nhiều cố gắng, nhưng nhìn chung vẫn chưa đáp ứng yêu cầu và thuận lợi nhất cho các nhà đầu tư. Mặc dù Trung tâm Xúc tiến Đầu tư, Thương mại và Du lịch Nghệ An đã cố gắng nâng cao chất lượng, hiệu quả giải quyết thủ tục hành chính, nhưng đến nay vẫn còn tình trạng những nhiễu gây khó khăn đối với các nhà đầu tư. Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động cơ quan hành chính, xây dựng chính quyền điện tử vẫn chưa đáp ứng tiêu chuẩn so với các khu kinh tế, khu công nghiệp khác.

**Về hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp:** Việc tổ chức các hoạt động đối thoại giữa chính quyền và các doanh nghiệp nhằm giải quyết các khó khăn, vướng mắc hiện nay vẫn chưa có nhiều và chất lượng kém; chưa phát huy được vai trò của Trung tâm Xúc tiến Đầu tư, Thương mại và Du lịch Nghệ An.

**MỘT SỐ KIẾN NGHỊ CHÍNH SÁCH**

**Một là, về hệ thống thông tin.** Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin để bảo đảm tính công khai, minh bạch, giảm thời gian giải quyết vướng mắc cho doanh nghiệp trong quá trình hoạt động. Xây dựng hệ thống dữ liệu thông tin tích hợp, cập nhật đầy đủ, kịp thời các quy

hoạch, cơ chế, chính sách ưu đãi đầu tư, các văn bản quy phạm pháp luật của Tỉnh; bảo đảm cơ sở dữ liệu có đủ độ tin cậy và bao quát, minh bạch các số liệu; nâng cấp website và cập nhật thường xuyên.

**Hai là, về quản lý và thủ tục hành chính**

Phát triển các thể chế công và cải cách thủ tục hành chính: Tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền các cấp; đẩy mạnh cải cách hành chính, cải thiện mạnh mẽ môi trường đầu tư kinh doanh; tiếp tục rà soát, đơn giản hóa quy trình, rút ngắn thời gian giải quyết thủ tục hành chính bảo đảm thuận lợi nhất cho tổ chức, doanh nghiệp và cá nhân tham gia đầu tư, kinh doanh trên địa bàn Khu Kinh tế.

Đẩy mạnh xây dựng chính quyền điện tử, chuyển đổi số hướng tới chính quyền số, kinh tế số, xã hội số để nâng cao chất lượng, hiệu quả phục vụ người dân và doanh nghiệp của các cấp chính quyền. Đẩy mạnh việc thực hiện thủ tục cải cách hành chính trên môi trường điện tử để nâng cao tính công khai, minh bạch, tiết kiệm chi phí cho người dân và doanh nghiệp. Đổi mới, nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác xây dựng và thực thi các văn bản quy phạm pháp luật trên địa bàn Tỉnh, đảm bảo phải phù hợp với quy định của pháp luật và tình hình phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

**Ba là, về hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp**

Đẩy mạnh các hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp; xây dựng môi trường đầu tư kinh doanh thuận lợi, bình đẳng, minh bạch trong đó chú trọng công khai. Đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động đối thoại giữa chính quyền và doanh nghiệp ở các cấp, các ngành từ Tỉnh đến cơ sở; đa dạng hóa các hình thức đối thoại; chủ động tiếp thu, nắm bắt nhanh chóng khó khăn, vướng mắc của doanh nghiệp, nhà đầu tư để có các giải pháp hỗ trợ kịp thời. Phát huy vai trò của Trung tâm Xúc tiến Đầu tư, Thương mại và Du lịch Nghệ An làm cầu nối đại diện cho tiếng nói, lợi ích chính đáng, hợp pháp của các doanh nghiệp; tích cực, chủ động nghiên cứu triển khai các giải pháp nâng cao năng lực cạnh tranh của Khu Kinh tế Đông Nam, Nghệ An thông qua ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số.

Tiếp tục duy trì các đối tác truyền thống; đồng thời, mở rộng, tìm kiếm các đối tác tiềm năng. Đồng thời, tăng cường và chủ động tiếp cận trực tiếp các nhà đầu tư chiến lược, các thị trường đầu tư lớn, các hiệp hội doanh nghiệp, ngân hàng lớn của các quốc gia đang có chính sách chuyển dịch dòng vốn đầu tư để tập trung kêu gọi đầu tư các lĩnh vực ngành nghề có vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội. □

**TÀI LIỆU THAM KHẢO**

1. Ban Quản lý Khu Kinh tế Đông Nam (2017-2022). *Tình hình thu hút đầu tư vào Khu kinh tế Đông Nam và các khu công nghiệp tỉnh Nghệ An các năm, từ năm 2017 đến năm 2021*
2. Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (2021). *Chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh - PCI*
3. Đặng Thành Cường (2019). *Môi trường đầu tư thu hút vốn đầu tư vào tỉnh Nghệ An: Những hạn chế và giải pháp khắc phục*, *Tạp chí Phát triển kinh tế*, số 248, 55-63